

Andreja Zelinka

VSE ŽIVLJENJE

OSEBE:

MOŽ, star okoli 60 let

ŽENA, stara približno toliko kot mož

Kraj: kuhinja v hiši

Čas: sedanjost

Kuhinja z jedilno mizo in dvema stoloma, ki stojita na nasprotnih koncih mize. Ob štedilniku je še en stol. V kuhinjo vodi dvoje vrat, ena od njih vodijo v shrambo. Ena od sten ima okno, ki je zagrnjeno z zavesami. Na steni je delujoča ura, nekje na pultu sta telefon in prazna ptičja kletka z zaprtimi vratci. Na mizi stoji vaza z vrtnimi rožami in vejicami rožmarina.

V kuhinjo stopi Mož, neprespan. Pogleda na uro. Potem gre h kletki in jo dolgo gleda.

MOŽ: Piki!

Odpre vratca kletke in spet dolgo gleda. Potem gre h kuhinjskim omaricam, vzame stekleničko s tabletami in eno pogoltne. Vstopi Žena, neprespana. Iz omarice hoče vzeti svoje tablete, vendar jih najde Mož in ji da stekleničko v roke. Žena eno pogoltne. Opazi, da so vrata kletke odprta in jih zapre. Pogleda na uro, potem začne odpirati omarice, da bi pripravila zajtrk. Mož sede na stol ob štedilniku in nekaj časa gleda Ženo. Ko se premakne, skoraj pade.

ŽENA: Sem ti rekla, da je ta stol zlomljen.

Mož se presede se na stol ob mizi. Žena poskuša zmlati kavo na električnem mlinčku, vendar ji ne uspe.

Pa mlinčka za kavo tudi nisi popravil.

Iz omarice vzame star ročni mlinček in začne ročno mleti kavo.

MOŽ: A naj jaz zmeljem kavo?

ŽENA: Saj je ne znaš.

MOŽ: A misliš, da moški ne znajo kuhat kave?

Žena na štedilnik postavi posodo za kuhanje kave.

A zajtrk bova imela? Pavza Seveda bova imela zajtrk. Zakaj pa ne? Zakaj pa danes ne bi imela zajtrka?

Žena ga ne pogleda. Iz omare jemlje posodo za zajtrk. Mož jo opazuje.

Zobe sem si umil.... In obril.... Pa počesal sem se tudi.... Pavza Pižamo sem dal pa v koš za perilo. Nisem vedel kaj naj drugega naredim z njo. Saj je prav tako?

ŽENA: A si jo dal v tistega za pisano perilo?

Mož ne odgovori. Pogleda na uro, nato brezciljno gleda stvari po kuhinji. Pogled se mu ustavi na kletki, vstane in odpre vratca.

Zapri vrata!

Mož stopi do kuhinjskih vrat in jih zapre.

Ne ta vrata! Od kletke!

MOŽ: Zakaj pa?

ŽENA: Kaj?

MOŽ: Zakaj morajo biti vrata kletke zaprta?

ŽENA: Zakaj, zakaj... Zato!

MOŽ: *zapre vrata kletke* A je tako v redu?

Žena ne odgovori.

Lahko bi bila tudi odprta.

ŽENA: Vrata kletke morajo biti zaprta.

MOŽ: Misliš?

Žena ne odgovori

Zakaj pa?

ŽENA: Kaj?

MOŽ: Zakaj morajo biti vrata kletke zaprta?

ŽENA: Zakaj, zakaj ... Zmeraj ta tvoja vprašanja! *Pavza* Zato, da ptič ne more ven.

MOŽ: Kakšen ptič?

ŽENA: Tvoj Piki!

MOŽ: Pa saj ... Pikija ... ni več.

ŽENA: Ni ga več, ni ga več... Samo to še poslušam. Čisto vseeno je, če tvojega ptiča ni več. Vrata kletke morajo biti vedno zaprta.

MOŽ: Ampak zdaj je prazna.

ŽENA: Kaj?

MOŽ: Kletka. Zdaj je ... prazna. *Pavza* Pikija ... ni več.

ŽENA: Kletka je kletka. Prazna ali polna, to je čisto vseeno. Vrata kletk morajo biti zaprta. Drugače se temu ne bi reklo kletka.

MOŽ: A če bi bila pa vrata odprta, to ne bi bila kletka?

Žena ne odgovori.

Kako bi se pa potem temu reklo?

ŽENA: Dom! Dom za ptiče.

MOŽ: Dom je lahko tudi, če so vrata zaprta.

ŽENA: *spusti iz rok krožniček, da se razbije* A vidiš kaj si naredil?

MOŽ: Kaj pa nisi pazila. *Pavza* Škoda, da se je razbila.

ŽENA: *se histerično zasmeje* In še pet se jih bo!

Tišina.

Žena da na mizo dva krožnika, sladkornico, mleko, maslo, kozarec z marmelado in košarico s kruhom. Mož sede za mizo.

MOŽ: Škoda, da danes ni svežih žemljic. Lahko bi šel ponje. Zdajle bi bil v pekarni. Dobro jutro, bi rekel. In Margareta, tista, ki prodaja, bi rekla O, dobro jutro, gospod. Vedno mi je rekla gospod. *Pavza* Ona je vedno vedela kaj hočem. Dve žemljici in pol štruce belega domačega. *Pavza* Margareta je lepo ime, kajne? Vsi so jo klicali Greta, ampak jaz sem ji zmeraj rekel Margareta. Zdelo se mi je, da ji je bilo všeč, če sem jo klical Margareta. Kar uganil sem, da bi ji to lahko bilo všeč... Čeprav je tudi Greta lepo ime....*Pavza* Vedno sem bil dober v tem, da uganem kaj je ljudem všeč, a ne?

Žena ne odgovori

A ne bi bilo lepo, če bi imela tudi danes sveže žemljice? Dve sveži žemljici in pol štruce belega domačega. Bel domač zdrži še do naslednjega dne...

Tišina.

Žena natoči skuhamo kavo v skodelici. Začneta si podajati posodice za sladkor in mleko, vse zelo rutinirano. Potem začneta z žličkama mešati po kavi, sliši se udarjanje po skodelicah. Začneta piti kavo.

A je ta s kofeinom?

ŽENA: Ne.

MOŽ: Kako se že reče tistemu, kar je v čaju? Nekaj podobnega kofeinu, ampak drugače.

Žena skomigne z rameni

Fein? Ne. Vem, da se konča na –in. Ali pa tudi to ne.

ŽENA: A piješ zdajle čaj?

MOŽ: Ne.

ŽENA: Zakaj je potem to sploh važno?

MOŽ: A sem rekel, da je važno? *Pije kavo.* Saj je ta tudi v redu. Človek skoraj ne opazi razlike. Pa še cenejša je.

Na kruh si hkrati namažeta maslo. Mož se zagleda v kos namazanega kruha.

ŽENA: Kaj pa je?

MOŽ: Kaj, kaj je?

ŽENA: Kaj tako buljiš v ta kruh?

MOŽ: Ne spomnim se.

ŽENA: Česa?

MOŽ: Ne spomnim se kaj sva jedla včeraj. *Pavza* Ne spomnim se včerajšnjega zajtrka.

ŽENA: Saj se tudi tega ne boš.

Tišina. Naenkrat Mož vstane in gre proti omari.

Kam pa greš?

MOŽ: Kje imaš marmelade?

ŽENA: V špajzi. Tam kamor spadajo. Tretja polica od zgoraj. Levo so kompoti desno pa marmelade. Od nekdej.

Mož is shrambe prinese kozarček

Kaj boš s tem?

MOŽ: Marmelada iz gozdnih jagod. Še z lanskega leta. Edini kozarček.

ŽENA: A ti maline z mojega vrta niso dosti dobre?

MOŽ: Ne morem jesti tistih pečk! Zataknejo se mi za protezo in me žulijo.

Žena ga gleda.

Ta je iz gozdnih jagod.

ŽENA: Gozdne jagode sva šparala. Za potem.

MOŽ: Kdaj potem?

Tišina. Mož skuša odpreti marmelado, vendar mu ne uspe. Kozarček položi na mizo

Ne da se odpreti.

Še enkrat gre v shrambo in prinese nov kozarček

Ta je slivova.

Poskuša odpreti nov kozarček, vendar mu tudi tega ne uspe. Položi ga na mizo in si na kruh namaže malinovo marmelado. Ugrizne v kruh.

Saj je malinova tudi v redu. In tudi brez svežih žemljic se da preživet. *Zapoje:*

Ti boš pa doma ostala, suhe žemlje ribala ...

ŽENA: Prt si zmečkal.

MOŽ: Saj ga lahko še zlikaš.

Nekaj časa sta tiho in gledata predse, vendar drug mimo drugega.

MOŽ: A si si ti umila zobe?

ŽENA: Kako lahko vprašaš kaj takega?

MOŽ: Sem mislil, da si jih danes mogoče nisi.

Tišina.

ŽENA: Zobe si moramo umiti vsako jutro.

MOŽ: In počesati tudi.

ŽENA: In počesati tudi.

MOŽ: In obriti.

ŽENA: A misliš, da je to smešno?

Tišina

MOŽ: Danes... Prejle, v kopalnici, ko sem si umival zobe... Misliš, da je bilo vse to res potrebno ?

ŽENA: Umivanje zob?

MOŽ: Ja, tudi...

ŽENA: Zobe si moramo umivati. Zjutraj in zvečer. Dvakrat na dan. To je zdravo.

MOŽ: Ja... Kaj pa, če vsega tega ne bi naredil?

ŽENA: Si umil zob?

MOŽ: Ja, tudi... Samo pomislil sem... Mogoče bi pa lahko naredil še kaj drugega.

ŽENA: Kaj? Kaj drugega bi pa lahko počel?

MOŽ: Ne vem ... Še kaj drugega...

Tišina

ŽENA: Zobe si moramo umivati vsak dan.

Tišina

MOŽ: *pogleda proti kletki* Pikija ni več.

ŽENA: Ti si kriv, da ga ni.

Mož ne odgovori

Ti si ga izpustil.

MOŽ: Če pa nisem vedel. *Pavza* Da bo tako ... *Pavza* Kar ... padel je. Nekajkrat je zamahnil s tistimi svojimi zelenimi krilci, potem je pa kar padel ...

ŽENA: Sem ti rekla, da se ne bo dobro končalo. Ti si pa vztrajal in vztrajal. Pikija moram osvobodit, Pikija moram osvobodit... Zdaj pa imaš svojega osvobojenega ptiča.

MOŽ: Mislil sem, da bo srečen ... tak ... svoboden.

ŽENA: Kaj pa ti veš o svobodi!

MOŽ: Saj ... *Pavza* Ampak umrl je pa le na svobodi ... Mogoče je bilo pa to od sreče. A ne, kako lepo se to sliši: 'od sreče ga je pobralo'. *Pavza* Enkrat sem na televiziji gledal kako so tisti... muslimani ubili nekega novinarja. Tako, čisto brez veze...*Pogleda Ženo* Misliš, da je pomembno kako umreš?

Žena ne odgovori

Misliš, da umremo tako kot smo živeli? Da je smrt podobna življenju? *Pavza* Da je življenje ... podobno smrti?

Žena ne odgovori. Tišina. Pogledata na uro

Bogve, kako je biti mrtev?

ŽENA: Kako pa naj jaz to vem?

MOŽ: Ja, saj ... Vedeti. To je tisto najhujše, kajne?. *Pavza* Meni je važno, da je umrl srečen. *Pavza* Piki. Srečen in svoboden *Pavza* Če je že važno, kako umreš.

ŽENA: Samo zmedel si ga. Zato je pa crknil. Nekateri svobode pač ne prenesejo.

MOŽ: Ja. Verjetno ni bil navajen nanjo.

ŽENA: Bolje bi bilo, če bi ga pustil v kletki. Tako sploh ne bi vedel, da ni svoboden.

MOŽ: Ja, mogoče pa res.... *Pavza* Če nečesa ne moreš imeti, je tako bolje, da ne veš, da obstaja, kajne?

Tišina

ŽENA: Jaz sem vesela, da ga ni. Sama svinjarija je bila od njega. Čistila sem jo pa tako samo jaz.

MOŽ: Piki ni bil tak.

ŽENA: Vse živali so iste. Umazane. Sama svinjarija je od njih. Pa smrad. Če ne bi čistila za njim, bi crknil v lastni svinjariji. *Pavza* Umazane živali. Samo lastne potrebe so jim važne. Kar naprej samo žrejo, serjejo in se ... pariyo. *Pavza* In tiste ... stvari ... razkazujejo kot da sploh ne bi vedele, da jih imajo.

MOŽ: Piki ni bil tak.

ŽENA: Vse živali so iste.

Vstane in prime svoj krožnik z nepojedeno hrano.

Boš še jedel?

MOŽ: Ne morem več.

ŽENA: *pobere še njegov krožnik in oba odnese do kuhinjskega pulta. Vsebinsko izprazni v koš za smeti. Vse je šlo v nič.*

MOŽ: *vzame z mize skodelici za kavo in ju nese do pomivalnega korita, ostanke zlije v korito. Nisem jaz kriv.*

Žena ne odgovori. Natakne si gumijaste rokavice in začne pomivati posodo. Ena od skodelic ji pade iz rok in se razbije. Začnejo se ji tresti roke in zajoče, vendar se premaguje, da ne bi. Mož pride do nje in nevajeno ovije roko okrog njenega pasu.

ŽENA: *se za hip nasloni na njega, potem odrine njegovo roko s sebe* Ne dotikaj se me! Samo ne se me dotikat!

MOŽ: *jemlje iz umivalnika razbite koščke skodelice in jih zлага na pult* Oprosti ... Sem pozabil ... Ponoči nisem mogel spati. Mislil sem na ... druge stvari ... *Pavza* Tudi ti nisi spala. Videl sem luč iz tvoje sobe. ... *začne sestavljati razbite koščke* Lahko bi prišla do mene.

ŽENA: To ne bi ničesar spremenilo.

MOŽ: *zлага skupaj koščke* Mogoče bi se dalo še zlepiti.

ŽENA: *mu nestrpno vzame iz rok razbite dele in jih vrže v koš.* Ne da se zlepiti! A ne vidiš? Kar je razbito, se nikoli več ne da sestavit! *Pavza* O bog, zakaj moramo vedno uničiti najboljše stvari?

MOŽ: Saj zdaj to ni tako pomembno.

ŽENA: Ja, pa je ... Še vedno je pomembno! Zakaj ne bi bilo pomembno zdaj, če je pa bilo pomembno ves čas prej?

Mož sede na stol. Žena se loti pomivanja posode.

MOŽ: *jo nekaj časa gleda* Ja. *Pavza* To je pa lepo. Da boš pomila posodo.

ŽENA: Ne bom hiše pustila nepospravljene! Če ne bi bilo mene, bi ti tako crknil v lastni svinjariji.

Tišina. Žena do konca pomije posodo in jo pospravi. Sede za mizo.

MOŽ: *pogleda na uro* Šeminut. Kaj bova pa do takrat počela?

ŽENA: *vstane in prinese sesalnik. Začne sesati. Umakni se! A ne vidiš, da si mi napoti!*

MOŽ: Kam pa naj grem? Saj nimam kam iti!

Prestavi se na drug stol. Gleda Ženo, ki še naprej sesa.

Ja. *Pavza* Lepo. Da bova imela čisto ...

Žena izpuli kabel sesalnika iz stene. Gleda Moža.

Mogoče bi pa lahko še kaj naredila na vrtu.

ŽENA: Ničesar ni! Ničesar, česar še nisem naredila. In ničesar, kar bi še lahko.

Tišina

MOŽ: Škoda, da nisva koga povabila.

ŽENA: Kot da bi to kaj pomagalo.

MOŽ: Nihče ne bi smel biti sam.

ŽENA: Vsak mora sam prenašati svoje življenje. *Pavza* Sploh pa nisi sam. Saj sem jaz tukaj.

Tišina

MOŽ: Ali pa bi midva morala kam iti.

ŽENA: Kam pa naj bi šla?

MOŽ: Stran. *Pogleda Ženo* Kdo pa bo kaj imel od vsega tega? *Pavza* A si ti nikoli nisi želela iti stran? Pustiti – vse.

ŽENA: Kako – vse?

MOŽ: Hišo, avto... Vse!

ŽENA: A vrt tudi?

MOŽ: Ja, imaš prav. Človek ne more kar pustit vsega, kar je naredil v življenju.

Tišina

Lačen sem.

Žena ga pogleda

Saj nočem ...biti lačen. *Pavza* Je pač tako, da imamo ljudje kljub vsemu še vedno določene potrebe.

ŽENA: Ne bodi prostaški.

MOŽ: Če sem pa res lačen.

ŽENA: Ravnokar sva jedla.

MOŽ: Samo zajtrk sva imela.

Žena ne odgovori.

Nekaj sladkega bi. A je še kaj peciva?

ŽENA: Ničesar več ni.

Mož išče po predalih in najde podstavek za mehko kuhano jajce.

MOŽ: Ja, jajčka bi. Mehko kuhana. S tekočim rumenjacom in trdim beljakom. Taka kot mi jih je delala moja mama.

ŽENA: Jajčka bi rad?

MOŽ: Ja. Jajčka bi rad.

ŽENA: Zdajle bi rad jedel jajčka?

MOŽ: Ja. Mehko kuhana. Taka ... od mame.

ŽENA: Ne bom ti kuhala jajc. *Pavza* Predolgo bi trajalo.

MOŽ: Vseeno.

ŽENA: Ni tople vode. Bojler ni prižgan.

MOŽ: A se ne dajo narediti tudi z mrzlo vodo? *Pavza* Moja mama bi jih znala narediti tudi z mrzlo vodo. *Pavza* Čudno, da ne znaš skuhati mehko kuhanih jajčk tako kot moja mama. *Pavza* Mislim ... drugače sta si tako podobni.

Tišina

ŽENA: Lahko bi ti naredila omleto.

MOŽ: Ne maram omlete.

ŽENA: Saj si rekel, da bi nekaj sladkega.

MOŽ: Pa ne omlete.

ŽENA: Tako rahlo, s snegom iz beljaka. Lahko bi si jo namazal z marmelado. Marmelad je še veliko. Ali pa s kompotom. Kompoti so tudi še.

MOŽ: Nočem omlete. *Pavza* Ne želim si omlete.

ŽENA: Seveda si jo.

MOŽ: Ne, pa si je ne.

ŽENA: Ja, pa vem, da si jo.

MOŽ: Kako lahko veš kaj si želim?

ŽENA: Zmeraj sem vedela kaj si želiš.

MOŽ: Ne želim si omlete! Ničesar si ne želim! Ne želim si ničesar! *Pavza* Želim si, da si ne bi želel ničesar! Ker potem upaš! In upanje je nekaj najhujšega, kar lahko človek občuti! Misliš, da se ti bodo želje uresničile! Pa se ne! Nikoli se ne!

Tišina

ŽENA: Lahko bi ti jo spekla na maslu. Maslo še imava.

Tišina

MOŽ: Vseeno bi raje mehko kuhana jajčka.

ŽENA: Ti nikoli nisi hotel ničesar od mene.

Tišina

Sicer pa jajc tudi ni več. Samo star kruh je še.

Tišina

MOŽ: Mogoče pa ni hotel svobode.

ŽENA: Kaj?

MOŽ: Piki. Mogoče pa ni hotel svobode. *Pavza* Mogoče se mi je pa samo zdelo, da jo je hotel.

ŽENA: Seveda se ti je samo zdelo. Tega vendar nisi mogel vedeti, ne? Saj ti ni mogel povedati.

MOŽ: Pa sem vseeno mislil, da ga razumem. On je mene razumel. Vse, kar sem mu rekel, je razumel. Nagnil je tisto svojo glavico in me gledal ... no, kot da bi me razumel. *Pavza* Kako pa sploh veš, kdaj kdo hoče svobodo? Mislim, kako pa sploh veš, da NISI svoboden?

ŽENA: Zakaj bi pa to rad vedel?

Tišina

MOŽ: *pogleda na uro* Šeminut.

Tišina. Zazvoni telefon. Mož dvigne slušalko.

Halo? Halo? Kdo je tam? Halo?

Odloži slušalko.

Ženi: Nihče se ni oglasil.

ŽENA: Spet si pritisnil na kakšno napačno tipko.

MOŽ: Jaz že ne pritiskam na napačne tipke! *Pavza* Najbrž je bila pomota.

ŽENA: A res? A spet?

MOŽ: Kaj?

Nekaj časa se gledata v tišini

Kaj bi zdajle dal za sveže žemljice! Ali pa kruh. Tudi kruh bi bil v redu. Pol kile belega domačega. Dišalo bi po sveže pečenem kruhu, Margareta bi se mi smehljala in mi rekla O, dobro jutro, gospod... *Pavza* Svež kruh bom najbolj pogrešal.

Tišina

Lahko bi ga naredila. Svež kruh. V tistem aparatu, ki sva ga kupila. Še nikoli ga nisva uporabila.

ŽENA: Zaradi tebe. Kaj si pa hodil vsako jutro v tisto pekarno. K tisti tvoji Greti.

MOŽ: Margareti. *Pavza* Vseeno je bilo dobro, da sva ga imela. Za vsak primer. Pa še akcija je bila. *Pavza* Zakaj si ne bi naredila svežega kruha?

ŽENA: . Ti , pa tvoje ideje...

MOŽ: *vstane in gre k vratom od shrambe* Saj ni treba tebi. Mašine tako niso za ženske. *Iz shrambe prinese škatlo in iz nje privleče še v plastiko zavito aparat za pečenje kruha. Odvije ga in začne brati navodila:* Dragi kupec, zahvaljujemo se vam, da ste se odločili za nakup našega izdelka...

ŽENA: Daj sem! Ti tako nič ne znaš.

Priključi aparat in vanj začne dajati vodo, moko, sol, kvas

MOŽ: A ti veš kako se to dela?

ŽENA: Vsaj navodila sem prebrala. Misliš, da sem čakala, tako kot ti?

Zapre pokrov, pritisne na gumb. Aparat ne deluje.

MOŽ: Mogoče bi pa morala pritisniti tegale.

Aparat še zmeraj ne deluje.

Kaj pa tole?

Pritisne nekaj gumbov, aparat še zmeraj ne deluje.

ŽENA: Pojdi stran! Bom jaz.

Pritiska na gumbe, aparat ne deluje.

MOŽ: Čudno. Moral bi delati sam od sebe. Tako so mi rekli. Da dela vse sam. 'Vam ne bo treba narediti ničesar,' so mi rekli. Zato sem ga kupil. Pa še v akciji je bil.

ŽENA: Samo denar so hoteli, to je. Ljudje samo goljufajo. In ti se jim zmeraj pustiš.

MOŽ: Rekli so, da dela vse sam. Da meni nič ne bo treba ...

Sedeta za mizo.

Sicer pa tako ne bo pečen pravočasno.

Tišina

A bi spila še eno kavo?

Žena ne odgovori

Kaj pa čaj?

ŽENA: Daj mi že enkrat mir.

MOŽ: Ampak nekaj bi morala početi.

ŽENA: Zakaj?

MOŽ: Ne vem ...

ŽENA: Vse, kar sva morala narediti, sva naredila. Kaj pa naj bi še počela?

MOŽ: Ne vem...

ŽENA: Veliko možnosti tako nimava.

MOŽ: Ja. *Pavza* Nikoli nisva imela veliko možnosti. Še dobro, ne?

Tišina

A bi ti ... Mislim ... *Pavza* Lahko bi šla gor ...

ŽENA: Gor? Kaj pa naj bi tam počela?

MOŽ: V mojo ... ali pa tvojo sobo ... če bi ti tako bilo lažje ...

Tišina

ŽENA: Vedno sem ti bila dobra žena, veš.

MOŽ: Kaj?

ŽENA: Ne moreš reči, da ti nisem bila dobra žena. Kuhala sem ti, prala, pospravljala za tabo. Nakupovala. Delala na vrtu. Vedno je doma bilo vse, kar si potreboval. *Pavza* Ti tako nisi nikoli nič naredil. Vse sem morala jaz. In nikoli se nisem pritoževala. Dobra žena sem ti bila.

Mož ne odgovori.

Kaj vse sem naredila zate!

Mož vstane in gre iz kuhinje. Čez nekaj trenutkov se vrne. V rokah drži debel album z znamkami. Sede na stol in ga začne listati.

Spet te tvoje znamke!

MOŽ: *naučeno* Filatelija sprošča odvečno umsko energijo in pripomore k notranji rasti človeka.

Počasi in z užitkom lista album z znamkami.

Vse je tukaj. *Pavza* Prva indijska... še iz leta 1855. Osmerokotna. Moja je sicer obrezana po robovih in ne po označenih linijah za rezanje. Zato je manj vredna. Ampak meni je to vseeno. *Pavza* Ljudje so tako neumni. Ne prepoznajo vrednosti, tudi če jo vidijo.

ŽENA: Lahko bi ti oprazila kruh.

Mož ne odgovori

In ti ga namazala z maslom. Maslo še imava.

MOŽ: *lista po albumu* Na tole mesto bi dal 'Black penny' ali pa 'Twopence blue' (*izgovori narobe!*). Imam pa angleške kraljice. Ženi: A veš, da je kraljica Elizabeta, angleška kraljica, največkrat upodobljen človek na znamkah? In jaz imam skoraj vse. *lista album* Pa Hitlerje ... in lokomotive...

ŽENA: Za te tvoje znamke je pa vedno bil denar.

MOŽ: Tale je iz Lesota... Prej se je imenoval Basutoland. Ampak tega skoraj nihče ne ve.

ŽENA: Koga to sploh zanima?

MOŽ: In moja afriška kolekcija... *Pavza (naučeno)* Centralno afriška federacija je bila leta 1953 združena iz Severne in Južne Rodezije in Njase. Potem je iz te federacije leta 1963 izstopila Severna Rodezija, ki se je preimenovala v Zambijo, in Njasa, ki se je preimenovala v Malavi. Južna Rodezija se leta 1965 preimenuje v Rodezijo in po svobodnih volitvah leta 1980 v Zimbabve. *Pavza* Vse je tukaj. Vse življenje.

ŽENA: Koga to briga!

Tišina. Mož lista po albumu, Žena ga opazuje

MOŽ: Tiste najvrednejše sem skril. Med ostale. Samo jaz vem katere so. Nihče drug. *Ženi:* Tega mi nobeden ne more vzeti.

Lista po albumu

ŽENA: *ga opazuje* Kadarkoli takole gledaš znamke, se mi zdi, da nekam odpotuješ. *Pavza* Sam. Brez mene.

Tišina

Ampak potem le prideš nazaj. *Pavza* Kam pa naj bi drugam?

MOŽ: *jo pogleda* Kaj?

nekaj časa se gledata

Zmeraj sem hotel potovati. Kamorkoli. Hrvaška, Italija, ... Rt dobre nade,...Timbuktu. Vseeno kam. Hotel sem ... videti stvari. Eifflov stolp, Uluru, polno luno nad južnoameriškimi planotami... plavati z delfini na Karibskih otokih... *Pavza* Videti stvari ... kaj doživeti ... *Pavza.* Moja mama je to vedela. Da sem si želel potovati. Zato me je vpisala na trgovsko šolo. 'Boš vsaj trgovski potnik', mi je rekla. Škoda, da je bilo tisto mesto že zasedeno. *Pavza* No ja, tudi prodajanje čevljev ni slab poklic. Čevlje so ljudje zmeraj rabili. *Pavza* Mogoče bi bilo pa boljše, da si ne bi ničesar želel. Na koncu tako vedno dobiš samo tisto, kar si zaslužiš.

Nekaj časa se gledata v tišini.

Ti si lahko srečna. Vedno si vedela kaj hočeš.

Žena ne odgovori

Škoda, da je tovarna propadla. Ni čudno, po tistem, ko smo dobili novo direktorico. Kje so pa še videli žensko – direktorico tovarne čevljev. *Pavza* Mogoče bi takrat moral kaj reči. *Pavza* Jaz bi takrat lahko kaj rekel, ko je prodaja začela upadati. Kakšne čevlje smo pa prodajali! Po tistem, ko je prišla direktorica. Vse stare stranke smo izgubili! Če ne bi bilo tiste direktorice, bi jaz še zdaj delal v štacuni. *Pavza* Čevlje sem imel rad. *Pogleda ženo:* Ne veš, kako hudo je, če je nekdo zaradi tebe nezadovoljen.

ŽENA: Kako pa to veš?

MOŽ: Kaj?

ŽENA: Kako pa veš, da jaz ne vem tega?

Tišina

MOŽ: Album bom pospravil.

Vstane in gre z albumom v rokah proti vratom, potem pa se premisli in album odloži na kuhinjski pult. Sede nazaj na stol in pogleda na uro.

Še ... minut. Pavza Vsaj kovčkov nama ni treba pripravljati.

ŽENA: Že takrat, ko si jih kupil, sem ti rekla, da jih nikoli ne bova rabila.

MOŽ: Ja. Ja, ti si to že takrat vedela.

Nekaj časa sedita v tišini.

ŽENA: *poboža šopek v vazi* Diši. ... Moj rožmarin...

MOŽ: Po morju

ŽENA: *vstane in gre skozi vrata. Vrne se z albumom, ga vrže na mizo pred moža* Tu imaš svoje morje!

Mož tiho gleda v album

Se spomniš?

Mož gleda Ženo

Zakaj gledaš mene? Glej slike!

Mož gleda slike

No? A se zdaj spomniš?

Mož ne odgovori.

Tu smo na terasi. Hotelski terasi. Spodaj je bilo morje, kjer smo se kopali, zvečer pa smo sedeli na terasi. In glasba je bila, da smo lahko plesali.

Mož tiho gleda slike

Tukaj s Petrom in Marijo sedimo za mizo. Natararja smo prosili, da nas je slikal. Se spomniš kako si ga nadrl, ker je rekel, da se moramo bolj stisniti.

MOŽ: Marija je imela rdečo obleko...

ŽENA: Zmeraj je imela lepe obleke. *Pavza* Peter je vedno dobro zaslužil.

MOŽ: Midva sva takrat že šparala. Za hišo.

ŽENA: In tukaj z Marijo plešeta.

MOŽ: Vsi smo plesali. *Pavza* Razen tebe. Ti nisi plesala. *Pogleda Ženo* Zakaj nisi hotela plesati? Včasih si. Se spomniš?

ŽENA: Mi pač ni bilo do tega.

MOŽ: Do ničesar ti ni bilo...

ŽENA: Vroče je bilo. Saj veš, da težko prenašam vročino. Takrat še ni bilo vseh tistih klima naprav. *Pavza* Tudi ti nisi mogel spati. Kar naprej si hodil na tiste sprehode. Se spomniš?

MOŽ: Ne.

Tišina

ŽENA: Pa Tomi je bil bolan. Slabo mu je bilo. Od morske vode. *Pavza* Ni ti ga bilo treba metat v morje.

MOŽ: Če pa ni hotel plavati. Damjan od Petra in Marije se je takrat že potapljal. Pa je bil mlajši od Tomija. *Pavza* Onadva sta vedela kaj je to prava vzgoja. Njima ni bilo treba Damjanu niti reči ničesar. *Pavza* Tisto poletje smo bili zadnjikrat skupaj...

ŽENA: Ja, na morju.

MOŽ: Kaj?

Nekaj časa se gledata v tišini.

ŽENA: *si ogleduje svoje roke* Kakšne roke imam. *Pavza* Včasih sem imela lepe roke.

MOŽ: Še zdaj jih imaš.

ŽENA: Ne, pa jih nimam. Ne takih kot prej. *Pavza* Življenje mi jih je požrlo. Opeka, malta, barve... In zdaj zemlja in čistila ... Morala bi si jih bolj negovati.

MOŽ: To sva vendar hotela.

ŽENA: Kaj?

MOŽ: Hišo. Pa vrt. Vedno si si ga želela. Se spomniš, kako sva bila srečna? Takrat, ko sva Petru in Mariji risala načrte za hišo?

ŽENA: Ne spomnim se. Ne spomnim se ... sreče.

Zapre album. Tišina

MOŽ: Mogoče bi pa morala večkrat iti tja. Na morje. Mogoče bi se potem lažje spominjala.

ŽENA: Saj se spominjam. Vsega.

Tišina

Tiste načrte še imava?

MOŽ: Ne vem. Nekje bi še morali biti... *Pavza* Kaj če bi imela še enkrat počitnice?

ŽENA: Kaj?

MOŽ: Počitnice! Lahko se pretvarjava, da sva na počitnicah. Da sva srečna. Da je drugače. *se razvname* Tule je terasa z mizo in stoloma, tamle spodaj je morje ...

ŽENA: Ne bodi trapast.

MOŽ: Ali pa je večer, sediva na terasi in glasba igra ...Sama sva, ni vročine, Tomi se prihaja s plaže s svojo novo maskoVse je lahko drugače.

ŽENA: Ne more biti drugače!

MOŽ: Zakaj ne?

ŽENA: A ne razumeš? Karkoli boš naredil, ne more več biti drugače!

MOŽ: Zakaj ne? Zakaj nočeš, da bi bilo drugače?

Tišina.

Kaj pa, če bi zaplesala? Vsaj to bi lahko. Tako kot včasih. Pred morjem.

Žena ne odgovori. Mož gre do pulta, kjer je radio s CD predvajalnikom in izbere ploščo. Zasliši se glasna pesem 'This is the end' ansambla Doors. Mož jo hitro ugasne.

Oprosti. To mora biti še od ... Tomija. Pavza Pa kolikokrat sem mu rekel, da se plošče zlagajo po abecedi. Da jih tako lažje najdeš. On pa ni in ni hotel poslušati kar sva mu govorila.

ŽENA: Ja, tudi ostalih stvari ni nikoli zlagal na svoje mesto... Kakšno je imel šele sobo...

MOŽ: Ja, samo do tiste muzike mu je bilo. Pa kako na glas jo je poslušal. Pavza Saj nisem imel nič proti, da jo je poslušal. Samo tako glasna je bila.... Ampak on me tako nikoli ni razumel.

Mož pospravi ploščo in izbere drugo. Zasliši se pesem 'Tam kjer murke cveto'. Sede za mizo. Oba sedita nepremično in gledata v prazno. Potem glasba nenadoma utihne, luč ugasne in v prostoru postane temneje. Nekaj časa še vedno oba gledata v prazno.

Elektrike ni več.

Še vedno se ne zganeta.

A prižgem svečo?

Žena ne odgovori

Svečo bom prižgal.

Vstane in gre iz kuhinje. Žena se medtem ne premakne, še vedno strmi v prazno. Mož prinese svečo, jo postavi na mizo in prižge.

Vidiš, kako je lepo? Morala bi si večkrat prižgati svečo. Pavza Mogoče bi morala večkrat narediti kaj, da bi nama bilo lepo.

ŽENA: V svečnik jo daj. Da ne bo vosek stekel po prtju.

Nihče od njiju se ne premakne. Tišina. Zazvoni telefon.

MOŽ: Telefon pa še dela.

Sedi, ne da bi se zmenil za zvonjenje.

ŽENA: Kaj se ne boš oglasil?

MOŽ: A misliš, da bi se?

Žena ne odgovori. Mož gre do telefona in dvigne slušalko

Halo? Halo? Kdo je tam?

Odloži slušalko.

Ženi: Spet se nihče ne oglasi.

Tišina. Žena zapre oči in začne neslišno premikati ustnice.

Kaj?

Žena še nekaj časa premika ustnice. Mož jo gleda.

ŽENA: *odpre oči, ne gleda Moža* Včeraj sem šla v cerkev.

MOŽ: Nisem vedel. Kdaj pa?

ŽENA: Takrat, ko si ti nesel ven ... ptiča. *Pavza* Polno ljudi je bilo. *Pavza*, *pogleda Moža* Moral bi biti z mano. Ne bi me smel pustiti. *Pavza* Počutila sem se tako ... samo.

MOŽ: Saj te nisem hotel pustiti same. *Pavza* Samo Pikija sem nesel ...

Tišina

ŽENA: A si me ti kdaj hotel pustiti?

MOŽ: Saj si sama šla tja.

ŽENA: Ne mislim tega. Mislim ... prej si rekel, da bi lahko pustil – vse.

MOŽ: Rekel sem hišo. Pa avto...

Tišina

ŽENA: Jaz te nikoli ne bi. Zapustila.

MOŽ: Vem.

Tišina

ŽENA: Tako resnično je bilo...

MOŽ: Saj sem rekel, da nisem hotel ...

ŽENA: V cerkvi. *Pavza* Mislila sem ... Šla sem, ker sem mislila, da mi bo bolje. Da bom tam razumela ... da mi bodo razložili in bom razumela ... in da mi bo potem bolje. Saj so nam razlagali ... Ampak potem je bilo še huje. *Pavza* Prej se nikoli nisem spraševala ali je tisto, kar nam govorijo, res. Prej to ni bilo pomembno. Resnica. Samo verjeti je bilo treba. V stvari, za katere ne veš ali so resnične, je tako lahko verjeti. *Pavza* Človek v cerkev vendar ne hodi zato, da bi zvedel resnico! Tam bi nam moralo biti lepo!

Tišina. Žena pogleda na uro

Misliš, da je pozabil na naju?

MOŽ: Kdo?

ŽENA: Bog.

Mož ne odgovori.

Meni se je zmeraj zdelo, da je ... tam, nekje gori. Da me čaka. *Pavza* Kot kakšno zdravilo... ali pa ... zelišče..., ki te čaka v škatlici, da ga vzameš, ko ga rabiš. Že sama misel, da je tam, me je pomirjala. In zdaj se mi zdi, da je škatlica bila ves čas prazna.

MOŽ: Tudi mene čaka....

ŽENA: Mislim ... nekdo je vendar moral vse to ustvariti. Z namenom. Kakšen smisel bi pa vse to drugače imelo?

Tišina.

Nekje v ozadju se zasliši močno butanje v vrata, potem zvok razbitega stekla in glasno vpitje gruče ljudi.

ŽENA: Kaj je to? Kaj nama hočejo? Ali naju ne morejo pustiti pri miru? *Pogleda Moža* A ne misliš nič narediti? Daj, naredi že nekaj! Naredi vsaj enkrat v življenju že nekaj!

MOŽ: *vstane in po kratkem premisleku zapre oboja vrata. Kričanje se še nekaj časa sliši, potem počasi pojenja.*

Vidiš! Kolikokrat sem ti rekel, da se stvari uredijo same od sebe. Samo počakati je treba...

Sede nazaj za mizo

Še dobro, da ni Pikija. Prestrašil bi se.

ŽENA: Zdaj je tako že truplo. *Pavza* Blagor njemu. On se je že rešil ...

MOŽ: Kaj?

Žena ne odgovori

Kaj si rekla?

ŽENA: Kaj?

MOŽ: Kaj si ravnokar rekla?

ŽENA: Nič.

MOŽ: Seveda si.

ŽENA: Nič nisem rekla.

MOŽ: Seveda si. Rekla si ... truplo.

ŽENA: Nič takega nisem rekla.

MOŽ: Ja, si.

ŽENA: Ne, pa nisem.

MOŽ: Ja, pa si. Rekla si ...

ŽENA: Rekla sem, da je Piki srečen.

MOŽ: Ne, pa nisi.

ŽENA: Ja, pa sem.

MOŽ: Rekla si ...

ŽENA: Rekla sem, da je Piki mrtev.

MOŽ: Rekla si, da je truplo. *Pavza* Rekla si ... truplo.

ŽENA: Nisem hotela ...

MOŽ: Rekla si ... truplo. *Pavza* Pa si obljubila!

ŽENA: Nisem hotela!

MOŽ: Obljubila si! Obljubila si, da tega ne boš nikoli rekla.

ŽENA: Nisem hotela. Nisem nalašč.

MOŽ: Piki ... Truplo ... O, Bog! Trupla ...Sama trupla ...

ŽENA: Nehaj!

MOŽ: Tudi midva bova truplo.

ŽENA: Spravi se k sebi! Kakšen moški pa si?

MOŽ: Sama trupla... *Pavza* Tako kot tisto ... takrat ...O, Bog! O, moj Bog!

ŽENA: Ne misli na tisto. Toliko let je že od tega... Rekel si, da si pozabil. Da BOŠ pozabil.

MOŽ: Ne morem pozabiti!

ŽENA: Potrudi se. Moraš se bolj potruditi.

MOŽ: Saj sem se trudil! Pa ne morem! Nikoli nisem mogel pozabiti! Še zdaj ga vidim ... čutim...

ŽENA: Pozabi!

MOŽ: Ne bi se ga smel dotakniti! To je bilo narobe ... da sem se ga dotaknil!

ŽENA: Ja, to je bilo narobe.

MOŽ: Ti si mi rekla, naj ustavim! *Pavza* Tvoje preklete sadike!

ŽENA: Moje sadike nimajo nič pri tem.

MOŽ: Kaj pa je bilo treba iti po njih tako daleč?

ŽENA: Nisem jaz kriva, da so jih imeli samo tam.

MOŽ: Moral bi se odpeljati dalje.

ŽENA: Saj potem si se.

MOŽ: Kaj pa naj bi? Saj mu nisva mogla več pomagati. *Pavza* Ko bi bil vsaj mrzel! Ampak bil je še topel! Kot bi bil še živ! Ko sem se ga dotaknil, sem misli, da je še živ! *Pavza* Kaj pa, če je res bil še živ? Kaj pa, če se mi je samo zdelo, da je mrtev?

ŽENA: Ni več mogel biti živ. *Pavza* Prehud udarec je bil.

MOŽ: Ja, kajne, da ni bil več živ? Ker če bi bil, bi lahko kaj naredila. Tako pa nisva nič več mogla. Nič nisva več mogla narediti!

ŽENA: Ne, nič več nisva mogla narediti.

MOŽ: Saj ni trpel? Kajne, da ni trpel? Ne bi mogel prenesti tega, da je trpel.

ŽENA: Seveda ne. Ni trpel. Ni mogel trpeti. Umrl je takoj. Nič nisva mogla več narediti zanj.

MOŽ: Saj, ... nič nisva mogla narediti. Kajne, da ne? Nič se ni dalo narediti.

ŽENA: Ja, tako je bilo Nič se ni dalo narediti.

MOŽ: Zato sva pa ... pustila ... stvari ... take kot so bile. Ker se ni dalo nič narediti. *Pavza* A je še kaj kave?

ŽENA: Ne. A naj ti jo naredim?

MOŽ: Pa daj. Saj imava še čas.

Pogledata na uro

V ozadju se spet zasliši kričanje in butanje. Mož in Žena vstaneta kot bi ju zalotili in tiho poslušata hrup. Čez nekaj časa spet pojenja.

Saj bodo šli. Naveličali se bodo in bodo šli. Samo počakati morava ...

Nekaj časa poslušata. Hrup se vedno bolj oddaljuje.

No, vidiš? Kaj sem ti rekel ...

ŽENA: Lahko bi kaj naredil.

MOŽ: Kaj pa naj bi naredil? Saj si sama rekla, da se ni dalo nič narediti. *Pavza* Nisem vedel kdo je bil. Kako naj jaz poznam vsakega umetnika? Zdaj jih je že toliko... *Pavza* Saj bi bil bolj pazljiv, če bi vedel kdo je bil. Nisem ga spoznal. Videl sem ga samo v hrbet... O, Bog!... Saj ga ne bi, če bi vedel kdo je. Sigurno ga ne bi. Ampak videl sem samo hrbet...Pa še to slabo. Tema je bila...Ljudje bi morali paziti kaj počnejo v temi... In hodil je po cesti, ne pa po bankini, tako kot so rekli po televiziji. Kajne, da je hodil po cesti?

Pogleda Ženo, ki ne odgovori

In tudi pomagati se mu ni več dalo. *Pavza* Tudi drugi bi lahko kaj naredili. Saj so rekli, da so se tudi drugi avtomobili vozili mimo, pa ni nihče naredil ničesar. Nisem samo jaz kriv. *Pavza* Niso imeli prav, ko so rekli, da bi se dalo kaj narediti. Da je človek kriv tudi takrat, ko ne naredi ničesar.

Tišina

ŽENA: Okna bi morala zabiti z deskami. Tako so rekli. Za zaščito.

MOŽ: Kaj? Ah, to. *Pavza* Kdo bo pa prišel preverjat?

ŽENA: Pa bi morali. Če nekdo nekaj reče, potem se mora tega tudi držati. Ljudje bi se morali držati svojih dolžnosti. Ne pa, da zmeraj mislijo samo nase.

MOŽ: *stopi do okna in odškrne zaveso.* Tamle so.

ŽENA: Kdo?

MOŽ: *nekaj časa ne odgovori, gleda ven* Česa vsega so ljudje sposobni.

ŽENA: Pojdi stran od okna. Lahko ti kaj naredijo.

MOŽ: *se ne premakne, gleda ven* Kakšen lep dan je.

ŽENA: Zagрни zaveso. Tega nama pa res ni treba vedeti.

MOŽ: Niti enega oblaka ni. Vsaj kakšen oblak bi lahko bil ... na nebu.
Pavza Pa tvoj vrt ...

ŽENA: Nehaj! Nehaj!

MOŽ: *čez nekaj časa* Soseđa sta zunaj. *Pavza* Ona je oblečena v črno. *Pavza* Kot bi šla na pogreb! *Začne se histerično smejati* Kot za pogreb!

ŽENA: Nehaj!

MOŽ: *čez nekaj časa* Joče. Ona joče.

ŽENA: *gre hitro do okna in gleda ven skozi špranjo med zavesami* Pa res. *Pavza*

Kdo bi si mislil, da so ljudje kot ona sposobni tudi kaj takega. *Pavza* Pazi,

videla naju je. *prisiljeno se nasmehne in pokima* Dober dan! *Pavza* Še opazila naju ni. Prekleta črnuhinja.

Sede nazaj za mizo.

MOŽ: *še naprej opazuje* On tudi joče.

ŽENA: Saj sem vedela. Vedela sem, da me bo razočaral. Ljudje te na koncu vedno razočarajo. *Pavza* Ona vsaj izgleda to, kar je. On pa še to ne. Davčni svetovalec. *Pavza* Moral bi izgledati kot davčni svetovalec. Tako da veš kaj je. Da veš KDO je. *Pavza* Ljudje bi morali bolj biti taki kot so. Ne pa, da se samo pretvarjajo. *Pogleda Moža* Midva se nikoli nisva pretvarjala, kajne?

Mož ne odgovori

Človek mora misliti na to, kaj da od sebe. Čimmanj, tako je najbolje. Tako si ljudje o tebi ne morejo nič misliti. *Pavza* Ko enkrat vedo kakšen si, ti tega nikoli ne odpustijo. *Pavza* Ta njegova ... Indijka ...

MOŽ: Indonezijka.

ŽENA: Vseeno. *Pavza* Še nikoli nisem slišala za Indonezijo.

MOŽ: Meni je rekla, da je iz Holandije.

ŽENA: Kakšne Holandije!? Če bi bila iz Holandije, bi imela svetle lase in modre oči. *Pavza* Zmeraj je smrdela je po nekem čudnem parfumu. Verjetno zato, da bi zakrila svoj smrad. *Pavza* Slišala sem, da imajo črnci čisto drugačen vonj kot mi. Saj morajo, ne? Mislim ... v nečem se vendar morajo razlikovati od nas. *Pavza* Enkrat sem jo vprašala zakaj nima vrta. Če nima rada narave. Pa mi je rekla, da urejanje vrta nima nič opraviti z ljubeznijo do narave. *Pogleda Moža* Ampak jaz sem zmeraj imela rada naravo, a ne? Zato pa imam vrt. *Pavza* Ljudje tako vedno vse uničijo.

MOŽ: *čez nekaj časa* Noter sta šla. *Nekaj časa spet gleda ven* Tam pri smeteh sta dve podgani.

ŽENA: Umazane živali.

MOŽ: Tepeta se za hrano. *Pavza* Kot da je to zdaj važno... Sploh ne vesta... Lahko bi bili srečni, da ne vesta ...*Pavza* Kakšna potrata! Kakšna prekleta potrata! Biti srečen in ne vedeti tega!

zagrne zavese in sede za mizo. Pogleda na uro

Še minut.

Tišina

Kaj vse že znajo ti mladi izračunati! *Pavza* Zdaj so dosti bolj pametni kot smo bili mi, kajne?

Žena ne odgovori

Zadnjič sem bral, da so ugotovili, da so moški možgani čisto drugačni od ženskih. Ali pa ženski od moških, saj ne vem... In da je vse skupaj odvisno samo od hormonov. *Pavza* Mogoče je pa zato taka razlika med nama ... nami.

Žena ne odgovori

Ja. Vse je odvisno samo od hormonov. Od... testosterona... in ... estragena.

ŽENA: Od ... hormonov?

MOŽ: Ja, tako so rekli.

ŽENA: Samo od tega?

MOŽ: Ja. Samo od hormonov.

ŽENA: Torej ...ni nič odvisno od nas samih?

MOŽ: Tako je pisalo. Testeron in estragen. Pa še nekaj, kar si nisem zapomnil. O neki punčki, ki se ni rodila normalna. *Pavza* Škoda, da tega niso prej pogruntali, kajne? A nam ne bi bilo vsem skupaj lažje? Če bi vedeli, kako malo stvari je odvisnih od nas samih.

Žena ne odgovori

A ni to hecno? Tisto, česar nočemo vedeti, vemo, tega, kar bi pa radi, pa ne?

ŽENA: Kaj bi pa ti rad vedel?

MOŽ: Nič...

Tišina

Pa še to je pisalo, da imamo v možganih nekakšen organ za srečo. Nekakšen ... sti... simulator, ki nam proizvaja občutek sreče, kadar to potrebujemo. To se pravi, da lahko občutimo pravo in umetno srečo. *Pavza* Bogve, katera je prava?

ŽENA: Kaj ni to vseeno?

MOŽ: Ja. *Pavza* Važno je, da je človek pač srečen, kajne? *Pavza* Včasih sva bila drugačna. Se spomniš?

ŽENA: Ja.

MOŽ: No, vidiš. To bo zaradi vseh teh hormonov.

Žena ne odgovori. Tišina. Zazvoni telefon. Pustita ga zvoniti

ŽENA: Kaj se ne boš javil?

MOŽ: Zakaj pa bi?

Telefon zvoni

A se boš ti javila?

ŽENA: Zakaj pa naj bi se jaz?

MOŽ: Ne vem ... Kaj pa, če naju kdo potrebuje?

ŽENA: Nikoli naju nihče ni potreboval.

MOŽ: A potem se ne boš javila?

Telefon zvoni

Mogoče je pa vseeno kaj pomembnega.

ŽENA: *nejevoljno vstane in gre do telefona. Dvigne slušalko* Halo? O, Peter, ti si.
Pavza Nič, čakava, kaj pa naj bi drugega. Kaj pa vidva?

Nekaj časa samo posluša s slušalko ob ušesu

A, tako ... Adijo, Peter, adijo.

odloži slušalko in pogleda Moža

Peter je bil.

pogleda stran od Moža

Marija je mrtva. *Pavza* Pravi, da ni zdržala. Da se je prej ... Sama ... In rekel je, da ni potrebe, da govori še s tabo. *Pavza* Samo posloviti se je hotel...

MOŽ: *skloni glavo in si obraz pokrije z rokama* O, Bog! O, Bog! O, moj Bog!

ŽENA: Kar ubila se je. *Pavza* Zato, da ji ne bi bilo treba umreti. Tipično zanjo. Saj sem vedela. Vedela sem, da je neodgovorna.

MOŽ: O, Bog!

ŽENA: Da se gre ubit. In pusti nas, ostale... *Pavza* Sicer me pa ne preseneča. Kdor je zagrešil en greh, bo še druge...

gleda Moža

MOŽ: *jo pogleda. Nekaj časa se gledata v tišini* Vedela si ... Ves ta čas ... si vedela.

Žena ne odgovori, samo gleda ga

Oprosti.

Žena ne odgovori

Saj ni bilo za dolgo. Samo nekajkrat sva... Takrat, na morju. No, dobro, pa še parkrat.... *Pavza* Potem Marija ni več hotela... In potem ... tudi jaz nisem več hotel.

ŽENA: Živali. Umazane živali.

MOŽ: Ne, ne, ni bilo tako. *Pavza* Ni šlo samo za ... tisto. Nisva se dobivala samo zaradi ... tega.

ŽENA: Vem, zakaj sta se dobivala.

MOŽ: Oprosti.

Žena ne odgovori

Oprosti.

Nekaj časa se gledata

ŽENA: Zdaj je tako za vse prepozno.

Tišina. Pogledata na uro

MOŽ: *pogleda Ženo* Kaj misliš, kako bo ... tam?

ŽENA: Ne vem. Ne znam si predstavljati, da bi bilo kjerkoli drugje drugače kot tukaj.

MOŽ: Ja, to bi bilo dobro, kajne? Dobro je, če ne veš, da je lahko kje drugače kot tukaj.

Tišina. Spet pozvoni telefon. Nihče ne dvigne slušalke

Kaj se ne boš javila?

Žena ne odgovori

Mogoče je pa spet Peter?

ŽENA: On je povedal vse, kar je hotel.

MOŽ: Kaj pa, če je kdo drug? *Pavza* Misliš, da bi lahko bil ... Tomi?

Telefon preneha zvoniti. Tišina

ŽENA: On že ne more biti.

MOŽ: Danes bi lahko bil.

ŽENA: Nikoli naju ni klical. *Pavza* Od začetka... ko je šel... sem še mislila...Še celo njegovo sobo sem pospravila. *Pavza* Odeji sta bili še na tleh. Še od tistega dne, ko sem ju našla...

MOŽ: Verjetno je zdaj ... s svojim ...

ŽENA: Partnerjem.

MOŽ: Ja.

Telefon začne spet zvoniti

A se res ne boš javila?

ŽENA: Zakaj se pa ti ne?

MOŽ: Ne vem kaj bi rekel. *Pavza* Bolje bi bilo, da bi se ti.

ŽENA: Kaj pa naj jaz rečem?

Mož ne odgovori, gleda Ženo. Telefon zvoní
Žena nenadoma vstane in steče k telefonu. Ko hoče prijeti slušalko, telefon
neha zvoniti. Sede nazaj na stol.

Mogoče pa ni bil Tomi.

Nekaj časa se gledata

MOŽ *pogleda na uro* Zdaj bo pa res kmalu... *Pavza* Misliš, da bi morala še kaj reči? *Pavza* O smislu življenja?

ŽENA: Nima smisla.

MOŽ: *vstane in čez nekaj časa prinese škatlo. Iz nje potegne zelo drage čevlje*
A bi ti... Mislim...

Žena gleda čevlje

Za tebe sem jih kupil. *Pavza* Še pred leti. Ne v naši trgovini. Takih mi nikoli nismo prodajali. *Se zasmije* Ne vem kaj mi je bilo...

Čevlje ponudi Ženi. Ta jih obuje. Zasliši se pesem 'Tam kjer murke cveto' in počasi
začneta plesati.

Potem se zasliši se čuden naraščajoč zvok kot da bi se z veliko hitrostjo približevalo
nekaj ogromnega Zvok postane tako močan, da se ne more več slišati ničesar
drugega. Naenkrat oblije sceno slepeča svetloba in zasliši se oglušujoč pok. Potem v
trenutku svetloba ugasne in nastopi popolna tišina.

KONEC